

Scenariusz zgodny z podstawą programową

praca z wykorzystaniem nowych mediów
i metod aktywizujących (45 min)

Tworzyć każdy może?

Opracowała: **Jolanta Manthey**

Aktualizacja i redakcja: Małgorzata Bazan i Maciej Dowgiel

Uznanie autorstwa-Użycie niekomercyjne - Na tych samych warunkach 4.0 Międzynarodowe
Licencja ta pozwala na rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych oraz tak długo jak utwory zależne będą również obejmowane tą samą licencją.
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/legalcode.pl>

Cele lekcji:

Uczeń:

- ✓ świadomie, odpowiedzialnie uczestniczy w kulturze
- ✓ poznaje terminy z zakresu prawa autorskiego
- ✓ nabywa umiejętności potrzebnych do życia w społeczeństwie informacyjnym
- ✓ kształtuje umiejętność pracy w grupie

Metody:

- ✓ praca z tekstem
- ✓ praca indywidualna i praca w grupach
- ✓ „burza mózgów”

Środki dydaktyczne:

- ✓ karty pracy (zadanie domowe)
- ✓ dostęp do Internetu
- ✓ rzutnik multimedialny/ tablica interaktywna

Wskazania zgodne z podstawą

JĘZYK POLSKI

Szkoła ponadpodstawowa

Kształcenie literackie i kulturowe.

Odbiór tekstów kultury. Uczeń lub uczennica:

- przetwarza i hierarchizuje informacje z tekstów publicystycznych, popularnonaukowych i naukowych.
- analizuje strukturę tekstu: rozpoznaje jego sens, główną myśl, sposób prowadzenia wywodu i argumentację.

Samokształcenie. Uczeń lub uczennica:

- rozwija umiejętność pracy samodzielnej m.in. przez przygotowanie różnorodnych form prezentacji własnego stanowiska (wypowiedzi ustne i pisemne, prace projektowe);
- porządkuje informacje w problemowe całości poprzez ich wartościowanie; syntetyzuje poznawane treści wokół problemu, tematu czy zagadnienia oraz wykorzystuje je w swoich wypowiedziach;
- wybiera z tekstu odpowiednie cytaty i stosuje je we własnej wypowiedzi (z zachowaniem poprawności dokumentacyjnej i praw autorskich);
- wykorzystuje multimedialne źródła informacji oraz dokonuje ich krytycznej oceny;
- gromadzi i przetwarza informacje, sporządza bazę danych;
- korzysta z zasobów multimedialnych (biblioteki, słowniki on-line, e-booki, strony internetowe),uwzględniając kryterium poprawności rzeczowej, krytycznie ocenia zawartość źródeł internetowych.

WIEDZA O SPOŁECZEŃSTWIE

Szkoła ponadpodstawowa

Prawo w Rzeczypospolitej Polskiej. Uczeń lub uczennica:

- wyjaśnia, czym różnią się normy prawne od innych typów norm (religijnych, moralnych, obyczajowych); wymienia podstawowe zasady prawa (prawo nie działa wstecz, domniemanie niewinności, nieznanostwo prawa szkodzi) oraz przedstawia konsekwencje ich łamania.
- przedstawia źródła prawa w Rzeczypospolitej Polskiej – wskazuje szczególną moc Konstytucji RP, omawia procedurę ustawodawczą.

INFORMATYKA

Szkoła ponadpodstawowa

Przestrzeganie prawa i zasad bezpieczeństwa. Uczeń lub uczennica:

- postępuje zgodnie z zasadami netykiety oraz obowiązującymi regulacjami prawnymi w zakresie ochrony danych osobowych, prawa autorskiego, własności intelektualnej; rozumie konsekwencje ich łamania.
- respektuje prawo oraz normy etyczne w korzystaniu i rozpowszechnianiu oprogramowania, aplikacji (cudzych i własnych) oraz dokumentów elektronicznych.

Przebieg lekcji:

• FAZA WSTĘPNA

Nauczyciel prosi uczniów, by samodzielnie sformułowali definicję pojęć „twórca” i „utwór”, po czym prosi o zaprezentowanie ich; wspólnie z grupą tworzy na podstawie uczniowskich propozycji definicje obu pojęć. Następnie na stronie internetowej Legalnej Kultury (link: www.legalnakultura.pl), przy pomocy rzutnika, przedstawia uczniom ich formalne znaczenie:

(linki: <http://legalnakultura.pl/pl/prawo-w-kulturze/b-przewodnik-b-po-prawie-autorskim/tworca>; <http://legalnakultura.pl/pl/prawo-w-kulturze/b-przewodnik-b-po-prawie-autorskim/utwor>),

po czym prosi o wskazanie różnic między potocznym rozumieniem a prawną definicją pojęć.

Nauczyciel prezentuje zakładkę „Prawo w kulturze. Zapytaj prawnika”

(link: <http://legalnakultura.pl/pl/prawo-w-kulturze/zapytaj-prawnika>) i prosi uczniów o zapoznanie się z listą problemów oraz wybór 5 interesujących ich zagadnień – powinny to być tematy dotyczące kwestii praktycznych, z którymi uczniowie rzeczywiście stykają się w swoich działaniach, zarówno jako twórcy, jak i odbiorcy.

• FAZA REALIZACYJNA

Nauczyciel dzieli uczniów na pięć grup, którym przydziela stanowiska komputerowe.

Następnie poleca wejście na stronę internetową Legalnej Kultury

(link: <http://legalnakultura.pl/pl/prawo-w-kulturze/zapytaj-prawnika>) i poleca zapoznanie się ze wskazanym zagadnieniem, przedyskutowanie odpowiedzi prawnika oraz sformułowanie podstawowych wskazówek dla potencjalnego twórcy lub odbiorcy dzieł kultury.

Po 5 minutach każda z grup prezentuje efekty swojej pracy w czasie od 3 do 5 minut.

- **FAZA PODSUMOWUJĄCA**

Nauczyciel prosi o ewentualne komentarze i uwagi uczniów, a następnie o sformułowanie wniosków; prezentuje stronę: <http://legalnakultura.pl/pl/prawo-w-kulturze/b-przewodnik-b-po-prawie-autorskim/prawa-tworcy-i-odbiorcy>.

Zadanie domowe:

Zaznacz twierdzenia prawdziwe (P) i fałszywe (F).

Za twórcę może być uznana osoba pełnoletnia	
Jeśli utwór jest anonimowy, nie jest chroniony prawem autorskim	
Prawa odbiorcy są ograniczone prawami twórcy	
Utwór to dzieło artystyczne prezentowane w galerii, kinie lub teatrze	
Utwór to przejaw indywidualnej działalności twórczej niezależnie od wartości i przeznaczenia	
Jeśli dzieło ma wielu autorów, do wykonywania prawa autorskiego do całości utworu potrzebna jest zgoda wszystkich współtwórców	

Proponowana bibliografia:

<http://legalnakultura.pl/pl>;
<http://tygodnik.onet.pl/1,79620,druk.html>.